

RIMES

de

Gustavo Adolfo Becquer

Traducció
d'Enric Peres i Sunyer

I

Jo sé d'un himne gegantí i estrany
que fa a la nit de l'ànima una aurora,
i aquestes pàgines són d'aquest himne
cadències que l'aire infla a les ombres.

Jo voldria poder escriure'l, de l'home
domant el rebel mesquí idioma,
amb un munt de mots que fossin a un temps
sospirs i somriure, colors i notes.

Però en va és lluitar, que no hi ha cap xifra
apta per cloure'l, ni tan sols, formosa,
mentre tinc les teves mans dins les meves
i te'l dic en secret, quan estàs sola.

II

Com sageta voladora
creuant afuada a l'atzar
i que no té cap certesa
d'on frisoza es clavarà.

Fulla que de l'arbre seca
arrabassa el vendaval,
i ningú l'indret sospita
on en pols es tornarà.

Ona immensa que l'oratge
recargola dins la mar
i rodant passa i s'ignora
quina platja va cercant.

Llum que en pampallugues trèmules
brilla pròxima a expirar,
que hom no sap amb quina d'elles

per fi s'apagarà.

Jo estic fet d'aquesta forma
creuo el món sense pensar
ni d'on vinc ni on tampoc
les meves passes em duran.

III

Frisança estranya i rara
que sobta en moure idees
com un llevant que aixeca
les ones en tropell.

Xiu-xiu que sols a l'ànima
es dreca i on pot créixer
com un volcà que dóna
avis d'esclat proper.

Deformes siluetes
d'uns éssers impossibles,
paisatges que surgeixen
de part d'arrera un tul.

Colors que van fonent-se
i imiten dins de l'aire
els àtoms fets a l'Iris
que neden amb la llum.

Idees sens paraules,
paraules sense solta
cadències mancadés
de ritme i de compàs,

Records i mil volences
de coses no pas veres,
sobtada riallera

rampells per gemegar,

Agitació inquieta
que ignora on emparar-se,
sens regna per menar-la
com poltre volador.

Follia gran que a l'ànima
masega i esperita
divina embriaguesa
del geni creador

Així és la inspiració.

Gegant veu que al caos
classeja dins la pensa
i d'entre el munt de fosca
la llum incerta encén.

Brillant daurada brida
que enfrena poderosa
la pensa entusiasta
del ràpid viu corser.

Fil prim de llum que en feixos
als pensaments subjecta,
Sol càlid trenca núvols
que lluu fins al zenit.

Intel·ligent mà destra
que en enfilall de perles
aconsegueix l'escàpola
paraula recollir.

Harmònica cadència
que amb ritme just i nombre
les fugitives notes
acorda en un compàs.

Cisell que el bloc mossega
i talla nova estàtua
que es fa bellesa plàstica
unida a la ideal.

Atmosfera en que giren
amb ordre les idees
com àtoms junts que aplega
ignota atracció.

Frenètic doll al qual
la febre un ésser calma
oasi on una ànima
retorna el seu vigor.

Tal és nostra raó.

D'ambdues sempre en lluita
d'ambdues vencedor
al geni sols s'hi dóna
fermar-les d'un sol jou.

IV

No digueu que exhaurit aquell dolç càntic,
d'assumpes falta va emmudir la lira:
podrà no haver poetes, però sempre
hi haurà poesia.

Mentre la llum, quan els amants es besin,
ens sembli que mig vacil·la,
mentre el Sol fent filagarsats els núvols
de foc i d'or s'amida,
mentre tot l'aire a la seu falda porti
perfums i harmonies,
mentre existeixi al món la primavera
hi haurà poesia !.

Mentre la saviesa encar no esbrini
les fonts de tota vida
i al mar o al cel s'hi trobi un gran abisme
que el càlcul resisteixi,
mentre tostemp la humanitat que avança
no sàpiga on camina,
mentre un misteri hi hagi per a l'home
hi haurà poesia !.

Mentre se senti que somriu nostra ànima
sens signes d'alegria,
mentre que es plori sense que el plor salti
i emboiri les pupil·les,
mentre segueixin nostre cor i pensa
renyint sens harmonia,
mentre es mantinguin records i esperança
hi haurà poesia !.

Mentre existeixin ulls que reflecteixin
ben bé als ulls que els miren,
mentre un sospir també respongui un llavi
al llavi que sospira,

mentre se sentin en un bes més juntes
dos ànimes ferides,
mentre existeixin al món dones formoses
hi haurà poesia !.

V

Espectre sense títol,
tan complicat d'entendre,
jo visc la meua vida
cap forma per idea.

Jo nedo en la mancaça,
del Sol a la foguera,
batego dins les ombres
la boira em fa de senda.

Jo sóc la pell daurada
d'aquesta llunya estrella
i sóc de l'alta lluna
la llum suau secreta.

Sóc fil ardent o núvol
que al vespre deixa petja
i sóc de l'astre errant
el rastre encès que deixa.

Sóc neu encimbellada,
sóc foc de l'arena
blau ona en mar salada
i escuma en les riberes.

Del greu llauti sóc nota,
olor a viola vera,
la flama breu de tomba
i en runes sóc una heura.

Retrunyo a les riuades

i xiulo com centelles,
i amb llamps, si puc, encego,
braolo dins tempestes.

Jo ric per les carenes,
brunzejo en l'alta herba,
sospiro dins l'onada,
dins fulles faig plorera.

Jo ondulo junt amb àtoms
del fum que al cel s'eleva
quan poc a poc s'enfila
fent-se espiral immensa.

Pel mig daurades sedes
d'insectes tan ben fetes
m'entortolligo als arbres
quan ja ningú no vetlla.
Jo corro empaitant nimfes
que en fresques torrenteres
de sendes amagades
a pèl jugant s'eventen.

I enmig coralls immensos
amb perles que ens esperen
acaço en mar s salades
naiades molt lleugeres.

Jo en coves quasi còncaves
on mai el Sol no hi entra
amb vells follets m'aplego

veure llurs hisendes.

Jo cerco dels vells segles
cada oblidada empremta
i sé de molts imperis
dels quals ni nom no queda.

Segueixo en foll vertigen
com tots els noms s'assetgen
i incloc amb la pupil·la
el Tot de forma entera.

Jo sé d'aquests planetes
on un rumor poguera
deixar als informes astres
un tuf vital que esperen.

VI

Com suau brisa que la sang aireja
sobre l'ombrívol camp d'una batalla,
farcida de perfums i d'harmonies
que enmig silencis de la nit divaga;

Símbol del sofriment i la tendresa
del bard anglès dins de l'horrible drama,
la dolça Ofèlia la ment perduda,
collint mil flors, trista cantaire passa.

VII

Desatesa a la fosca de l'estança
per la seva mestressa bandejada,
silent, muda i coberta de pols fina,
una arpa s'estava.

Quanta nota dormint en cada corda,
ben igual que els ocells damunt les branques,

Jo sóc damunt l'abisme
un pont que fa passera
jo sóc la ignota escala
que cel amb terra annexa.

Jo sóc l'imperceptible
anell que sol subjecta
el món que és fet per formes
del món que és fet d'idees.

En fi, jo sóc l'espectre
que es féu sentor encisera
per tal que el got que en diuen
poeta el retinguera.

esperant a les mans de neu prou destres
que sabran llevar-les !.

Vaig pensar, ai quants cops el tímida geni
dorm així, dins el més pregón de l'ànima
esperant una veu igual que Llåtzer
que li digui: Desperta't ara i alça't !.

VIII

En mirar l'horitzó que va
perdent-se
més enllà de la vista,
com per entre una gasa mig
polsosa,
fina i d'or movable
sempre em sembla improbable
m'arrabassi
d'aquest sòl que em lliga
i surar amb el boirim daurat
translúcid
en àtoms tan fràgils
fets un, jo i calitja.

Dins del mar ple de dubtes on jo
bogo
què creure a mi em fibla,
malgrat tot, un munt d'ànsies
em diuen
que duc una cosa
divina aquí dintre.

Quan jo miro de nits aquella
fosca
arcada increïble,
als estels tremolant pel foc que
hi crema,
com unes pupil·les,
arribar-m'hi on brillen, d'una
empenta
em sembla possible
i inundar-me en la seva llum fet
brasa
o al foc, caliuant-m'hi,
d'un bes diluir-me.

IX

Besa a l'aura que bleixa tendrament
damunt d'ones que enjogassada arrissa,
el Sol besa un gris núvol a Occident
i de porpra daurada l'embarnissa,
la flama entortolliga el tronc ardent
per besar a una altra flama ja estantissa,
i el desmai també es vincla amb pesantor
per donar al riu que el besa un lleu petó.

X

Els invisibles àtoms dintre l'aire,
al meu voltant palpiten i s'inflamen,
el cel desfet en raigs daurats immensos,
la terra en estremir-se s'atabala,
sento surant en ones d'harmonies
de petoneig desig i un batre d'ales,
i les parpelles, què ho deu fer que es clouen ?.
Ah ja, l'amor passa !.

XI

- Sóc ardorosa i sóc morena,
en mi hi ha el símbol de la passió
de goigs tinc l'ànima tota ben plena,
a mi em busques ?.

- No, a tu, no.

- Jo tinc front pàl·lid, clares les nines
de complaences te'n daré un munt
i de carícies ni t'imagines,
oi que a mi em cerques ?.

- No és pas a tu.

- Jo sóc un somni, un impossible,
un mer fantasma de boira i llum,

sóc incorporària, sóc intangible,
no et podré amar.

- Tu ets la que vull !.

XII

Perquè són nena els teus ulls
verds com la mar, tens tristesa;
els tenen verds les naiades,
Minerva en féu pura enveja,
i verds són les pupil·les
de les hurís del Profeta.

El verd fa gala i decora
per primavera l'arbreda,
per entremig les set franges
de l'arc del cel hi riveta,
i les maragdes són verdes,
fins l'esperança verdeja,
al mar les ones són verdes
i ho és el llor dels poetes.

La teva galta tan jove,
rosa de rou recoberta,
al carmesí dels seus pètals
se'l pot clissar entre perles.
I malgrat tot
tu te'n rebel·les,
creient que els ulls
t'hi fan lletgesa:
no ho has de creure !.

Que aquestes nines recorden
a actives, molles i verdes
petites fulles d'ametlla
que d'un bufec tremolegen.

Com el robí tens la boca,

rogent magrana oberta,
dolç fruit d'estiu que ens apaga
aquell desig que assedega.

I malgrat tot
tu te'n rebel·les
creient que els ulls
t'hi fan lletgesa:
no ho has de creure !.

Que semblen, quan
t'enfurismes,
les nines llamps que espurnegen
com ones del mar que baten
damunt les càntabres penyes.

El teu front fa de corona
rull d'or en una ampla trena,
nevat cimall on el dia
la llum postrema es reflexa.
I malgrat tot
tu te'n rebel·les,
creient que els ulls
t'hi fan lletgesa:
no ho has de creure !.

Que enmig les rosses pestanyes
a prop dels polsos et semblen
ferralls, maragdes i palla
que un blanc ermini aferren.

Perquè són nena els teus ulls
verds com la mar tens tristesa,
quan te'n doldries, tal volta,

si canviats fossin negres.

XIII

La teva nineta és blava i quan rius,
la seva claror suau fa l'afecte
d'aquell tremolós esclat matiner
que el mar es fa centella.

La teva nineta és blava i quan plores
les transparents llàgrimes en tota ella
recorden aquells gotims de rosada
damunt blaves roselles.

La teva nineta és blava i si al fons,
com un punt de llum hi rau una idea,
em sembla igual quan al cel del capvespre
s'hi perd sola una estrella.

XIV

Vaig veure't molt poc però pels meus ulls
la imatge dels teus va quedar en repòs
igual que un punt fosc emmarcat de foc
que sura i encega si hom mira al Sol.

I des de llavors, on llenço l'esguard,
t'hi veig les ninetes sempre lluent
i mai no hi ets tu; mirar què ve a ser,
dos ulls sols uns ulls, els teus; i res més.

A dintre la meva cambra jo els veig,
pels angles ben solts, fantàstics lluir;
quan dormo els sento que estan planant,
de bat a bat sempre oberts, sobre mi.

Jo sé que hi ha focs follets que de nits
s'enduen els que erren a on sucumbir

jo em trobo tothora empès pels teus ulls,
i allà on m'arrosseguen, qui m'ho pot dir.

XV

Sendal volàtil, lleuger i prim, en suma,
un rull crespat de blanquinosa escuma
d'atribolada arpa daurada,
el bes d'una aura, tintilleig de llum,
així ets tu !

Tu, ombra aèria que esmunyedissa
al meu tocar te'm fas xiuladissa
com una flama, o igual que una fressa
dins d'un gemec o, com la boira espessa
del llac més pur !

En mar sens platges ona tronadora,
a dins l'espai cometa sens demora
extensa queixa
que un vent fred deixa,
voler perpetu de quelcom millor
això sóc jo.

Jo, que als teus ulls, immers en l'agonia,
hi giro els meus, de nits o bé de dia,
jo que corro incansable amb imprudència
rera una ombra fulgent que és sols
herència d'una visió.

XVI

Si es bressolen les blaves
campanetes
del teu balcó,
pensaràs que un sospir hi llença
el vent
murmurador,
sàpigues doncs que ocult dintre
llurs

fulles
sospiro jo.

Si en ressonar confosa per
l'esquena
vana remor,
penses que pel teu nom sembla
que et crida
la veu d'un tro

sàpigues que en les ombres que
et recerquen
et crido jo.

Si se t'angoixa, essent ja nit
entrada poruc el cor

quan un alè tu sents a frec dels
llavis abrasador
sàpigues que a prop teu, tot i
invisible, respiro jo.

XVII

Avui la terra i els cels em somriuen,
avui el Sol m'ha fos del cor la neu
avui en veure-la ella m'ha mirat
avui si crec en Déu.